

OBRH — IDEALNA PASTRVSKA VODA SLOVENIJE

U Sloveniji ima više tipova pastrvskih voda: alpske, visinske, nizinske, kraške. Po kvaliteti potočne pastrve (*Trutta fario* L.) svakako su najbolji kraški potoci. U njima i iznad njih dolazi u velikim količinama dubinska i površinska hrana. Što je najznačajnije, maše kraške vode prirodno su bogate planktonom, tom važnom hranom pastrvskog podmlatka.

U podnožju šumovitog, na divljači bogatog Snežnika (1890 m.), prostire se plodna i prijatna Loška dolina. Njeni stanovnici, pretežno seljaci i šumski radnici, masovno su se odazvali 1941. godine pozivu naše Partije i u velikom broju aktivno učestvovali u oslobodilačkom ratu. Iz njihovih redova izišlo je više vojnih i političkih rukovodilaca. Danas imaju stanovnici Loške doline već četiri seljačke radne zadruge i veliku drvenu industriju, dajući svoj udio izgradnji socijalizma u našoj zemlji.

Loškom dolinom protječe jedan od najboljih pastrvskih potoka u Sloveniji, Obrh. Duž gornjeg toka, skoro na svakom kilometru, nižu se manji ili veći mlinovi. Vodne pregrade kod mlinova ublažuju tok vode, što stvara veoma dobre uslove za razvoj prirodne hrane u potoku. Drvena industrija je parna, te njeni otpaci ne onečišćuju vodu. U ljetnim mjesecima nad vodom i na vodi toliko je insekata, da ih seljaci katkada upotrebljavaju i za gnojenje svojih njiva. Potok obiluje peševima (*Cotus gobio* L.). Istraživanjem želučanog sadržaja obrških pastrva utvrđeno je, da se one hrane peševima u mnogo većoj mjeri nego u drugim vodama, jer ih ima u velikim količinama. Nesumnjivo je to jedan od razloga, da su pastrve u Obrhu mnogo krupnije od onih u drugim našim vodama. Komadi iznad 1 kg nisu nikakva rijetkost. U potoku ima najzad veće količine planktona, što

uvjetuju ugodne ljetne temperature vode (11—16 st. C). Plankton se može prikupljati u otvorenoj vodi finim planktonskim mrežama.

Ispod sela Vrhlike, oko 2 km od izvora, nalazi se ribogojilište sa ribnjakom 30 puta 8 metara, prikladnim za uzgoj jednogodišnjeg mlada. Uslijed ratnih prilika zapušteno ribogojilište počelo se obnavljati uskoro poslije oslobođenja. Prvih godina proizvodila se uglavnom ikra, koja se prevozila u druga ribogojilišta u cilju uzgoja pastrvskog mlada. Pokušalo se već dva puta i sa uzgojem jednogodišnjih pastrvica na samom Obrhu, ali uslijed slabog stanja ribnjaka nije bilo većeg uspjeha.

Koncem prošle godine pristupilo se temeljitoj obnovi ribogojilišta. Kapacitet mrijestilišta povećan je manjim popravcima na 400.000 komada ikre, a ribnjak je generalno očišćen i popravljen te pregrađen u dva dijela, sa kapacitetom od 25.000 mlada svaki. Pored ribnjaka izgrađene su tri planktonske jame za umjetni uzgoj planktona.

U mjesecu aprilu bilo je pušteno u tako pripremljeni ribnjak 50.000 komada kasnog pastrvskog mlada, direktno iz aparata u mrijestilštu, čim su ribice počele gubiti mjehuriće. U ribnjaku počela je ishrana najprije planktonom, koji se lovio planktonskom mrežom u potoku, a kasnije, čim se pojavio, i planktonom iz betonskih jama. Pored planktona davana je ribicama pastrvana slezina, do 4 kg nedjeljno. Uslijed oskudice slezine nastao je problem prehrane ribica u najkritičnijoj periodu razvoja. Problem je bio ubrzo riješen.

U donjem toku Obrha, a naročito u susjednom Cerkniškom jezeru, počeli smo loviti klenu (*Leuciscus cephalus* L.), koji se u to doba već počeo prikupljati na mrijest. Klenu smo očistili ljuške i propustili ga tri puta kroz ma-

ENIJE

temperature
kton se može
vodi finim

o 2 km od iz-
šte sa ribnja-
prikladnim za
mlađa. Usljed
ribogojilište
poslije oslo-
proizvodila se
veozila u dru-
uzgoja pastrv-
već dva puta
njih pastrvica
jed slabog sta-
većeg uspjeha.
pristupilo se
ilišta. Kapaci-
je manjim po-
mada ikre, a
ičen i poprav-
dijela, sa ka-
a svaki. Pored
ci planktonske
anktona.

je pušteno u
: 50.000 koma-
lađa, direktno
u, čim su ribi-
še. U ribnjaku
je planktonom,
om mrežom u
se pojavio, i
jama. Pored
cama pastrvana
no. Usljed os-
problem pre-
čniji periodi
ubrzo riješen.
, a naročito u
jezeru, počeli
iscus cephalus
ć počeo priku-
i smo očistili
puta kroz ma-

šinu za meso. Čim su ribice počele do-
bivati ovu hranu, prestale su uzimati
slezinu i kao mahnište grabile samlje-
vene klene. Poslije toga potpuno se pre-
stalo sa davanjem islezine. Jedina hrana
ostali su klen i plankton. Ribice su po-
čele vidno napredovati. Nije se poja-
vila nikakova bolest. Samljeveni kleni
davani su, do 15 kg nedjeljno, a kasnije
i do 20 kg, t. j. oko 3 kg dnevno i to
svaki dan samo jedamput. Ribice su po-
jele sve. Vjerojatno bi ovaj obrok tre-
bao biti još nešto veći, da bi se što više
spriječilo »kanibalizam«. Nesreća je bila
i u tome, što se ribice uslijed nepogod-
nosti ribnjaka nisu mogle sortirati.

Ipak, konačni rezultat prijatno nas
je iznenadio. Od 50.000 komada u apri-
lu puštenog mlađa potočne pastrve, po-
slije ravno četiri mjeseca uzgoja pre-
brojili smo prilikom izlovljavanja rib-
njaka 18.860 komada ribica ili 37,7 po-
sto. Dosada iznosio je u Sloveniji po-
stotak uzgoja jednogodišnjeg pastrv-
skog mlađa najviše do 20 posto, a pro-
sječno samo 8—10 posto. Nisu nam po-
znati rezultati iz drugih republika, kao
ni iz inozemstva.

Rekordan uspjeh bilo je i u kvaliteti.
Četveromjesečne ribice imale su do 12
cm dužine! Bile su krupne i debeljka-
ste. Vrlo živahno kretale su se u rib-
njaku i rado uzimale hranu.

Ovaj materijal ubačen je krajem au-
gusta u nekoliko najvažnijih pastrvskih
voda u Sloveniji, gdje se po dosada-
njim opažanjima vrlo lijepo održao.
Glavni dio ubačen je naravno u Obrh,
radi daljnog unapređenja plemenitog
materijala u ovom potoku.

Ovogodišnji uspjeh otvorio nam je
oči i pokazao put. Već ove jeseni pri-
stupilo se početnim radovima na proši-
renju mrijestilišta do kapaciteta 2 mi-
lijuna komada ikre, te izgradnji većeg
broja propisanih bazena i ribnjaka za
uzgoj mlađa. U planu su i nove plank-
tonske jame i ribnjak za klene. Forsi-
rati će se svakako uzgoj jednogodišnjih

pastrvica, što je retabilnije kako sa
stanovišta podizanja količine pastrva u
našim salmonidnim vodama tako i što
se tiče financijskog efekta.

U planktonske jame bit će kasnije
postavljeni i električni grijači, radi ma-
sovnog umjetnog uzgoja planktona u
ranim proljetnim mjesecima. Po mo-
gućnosti bit će izgrađena i vlastita mala
električna centrala, jer postoje objek-
tivni uslovi za to.

Teren na kome će se izgraditi ovi
objekti, pruža vanredne mogućnosti i
ne zahtijeva većih investicija. Glavni
materijali (drvo, kamen, pijesak) na-
laze se takorekuć na licu mjesta, a kon-
figuracija terena je takova, da ne će
zahtijevati dubljih uskopa. Ribnjaci će
biti prirodni, bez utroška većih količina
cementa. Bit će izgrađeni sa propisnim
nagibom i kanalom po sredini, radi lak-
šeg izlovljavanja za sortiranje.

Potok Obrh bit će zatvoren za sportski
ribolov, te će u stvari predstavljati ve-
lik prirodni ribnjak za plemenite pastr-
ve. Kako je on vrlo prikladan za lov
mrežom, ne će biti većih poteškoća pri
izlovljavanju. Nema sumnje, da će ri-
bogojilište Obrh postati u skoroj bu-
dućnosti ribarski salmonidni objekt
međunarodna glasa.

U Sloveniji ima i drugih voda sa van-
rednim mogućnostima uzgoja pastrva
i drugih salmonida. Bit će samo potre-
bno, latiti se posla sa svim članom i
ljubavlju, koja je svojstvena pravim
ribogojiteljima. Na tome će se i raditi,
jer narodna vlast pokazuje veliko razu-
mijevanje za razvoj našeg ribarstva.
Potrebno je međutim, da se pri tom po-
slu ne angažira samo državni sektor,
nego u mnogo većoj mjeri nego dosada
i naše ribarske organizacije, pa će us-
pjesi biti i brži i veći.

Primjer Obrha neka otvori put sve
široj inicijativi i naporima za što ma-
sovniji uzgoj najplemenitijih stanovni-
ka naših prekrasnih salmonidnih voda.

M. S.